

Тетяна Комісаренко
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
Науковий керівник – Т.О.Піонтковська

КАТЕГОРІЯ «ПСЕВДОНІМ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Поняття «псевдонім» займає в лінгвістиці особливе місце, виходячи з його ономастичної та функціональної специфіки. Тому ця категорія лексики існує у всіх відомих нам світових мовах.

Вивченню псевдонімів англійської мови присвячені окремі дослідження з літературознавства та історії літератури Е. Смітта, А. Моріса. Функціональні, структурні та семантичні особливості англійських псевдонімів аналізуються, зокрема, в дослідженнях Е. Смітта, ДЖ. Мілля, Б. Рассела. Англійські самоназви зібрані й систематизовані у "Словнику літературних псевдонімів" Ф. Аткинсона, "Словнику літературних псевдонімів англійської мови" Т. Карті, "Словнику псевдонімів" А. Рума.

Метою запропонованої статті є з'ясувати специфіку псевдоніма як особливого виду антропоніма, на основі англійської мови.

Із урахуванням функціональної неоднорідності самоназв у англійській ономастиці вживається декілька термінів на позначення зміненого чи вигаданого іменування особи: **nickname** is "a usually familiar or humorous but sometimes pointed or cruel name given to a person or place, as a supposedly appropriate replacement for or addition to the proper name" (Oxford English Dictionary). Українським еквівалентом для **nickname** є прізвисько. Як правило прізвисько присуджується особі кимось, воно не обирається особою. Наприклад: *Bones* для суд-мед-експерта, хірурга, *Sparky* для електрика, *Doc* для лікаря, *Slim* для худої людини, *Chatterbox* для говіркої людини тощо; **pen name** is a pseudonym adopted by an author. Українським еквівалентом **pen name** є літературний псевдонім. Наприклад: *Angela Knight* (*Julie Woodcock*), *Lemony Snicket* (*Daniel Handler*) тощо; **pseudonym** – саме на цей термін звернемо особливу увагу.

Псевдонім (літературно «false name») це ім'я, яке відрізняється від справжнього («true name»), тобто нове ім'я, яке особа використовує в певних цілях. Найяскравішим прикладом слугують псевдоніми, взяті письменниками чи сценічні псевдоніми акторів. Взяти хоча б всесвітньовідоме ім'я *Lewis Carroll*, мало хто знає його справжнє ім'я – *Charles Ludwidge Dodgson*, чи актриса *Marilyn Monroe* – *Norma Jean Mortensen*. Псевдоніми також поширені в світі музики, особливо серед поп та рок виконавців: *Bob Dylan* (*Robert Zimmerman*), *Elton John* (*Reginald Dwight*) тощо. У галузі спорту також є ті, хто скористалися псевдонімом, як ось англійський боксер *Bendigo* (*William Thompson*). Що ж стосується жінок-письменниць, то вони були змушені брати чоловічі псевдоніми, аби завоювати прихильність читачів: *Charlotte Bronte* (*Currer Bell*), *Ann Bronte* (*Acton Bell*), *Emily Bronte* (*Ellis Bell*) тощо. Письменники жанру детективу також писали під псевдонімами: *Erle Stanley Gardner* (*A.A.Fair*), *Harry Patterson* (*Jack Higgins*) [3, 3]. Без псевдонімів не змогли обійтися й таємні служби (КДБ, ЦРУ, ДРУ). Агенти цих служб діяли під псевдонімами, або кодовим ім'ям. Візьмемо за приклад агентів, які брали участь у проекті «Венона» (кодова назва таємної програми контррозвідки США з розкодування радянських закодованих донесень, початок 1 лютого 1943 року і завершення 1 жовтня 1980 року): *Morris Cohen* (*Peter Kroger*), *Helen Koral* (*Miranda*), тощо. Псевдоніми артистів чи комедіантів заслуговують теж на нашу увагу: *Marie Lloyd* (*Matilda Wood*), *Little Tich* (*Harry Relph*). Справжнє ім'я англійської балерини - *Beryl Groom*, але відома вона під псевдонімом *Beryl Grey*. Карикатуристи обирали короткі імена *Jak* (*Raymond Jackson*), *Low* (*David Low*), *Marc* (*Mark Boxer*). Існують випадки, коли під одним ім'ям працює група людей: *Caroline Lewis* (псевдонім трьох англійських письменників) [3, 3].

Багато людей в інтернет-мережі теж користуються псевдонімами чи ніками. Вигадані імена допомагають залишитись анонімом в інтернеті та захищають людей від крадіжки особистих даних. Коли люди прагнуть увійти в обліковий запис на таких сайтах як Wikipedia, MySpace, Facebook, їхнє ім'я

користувача допомагає виявити їх, не вводячи їхнього справжнього імені. Також псевдоніми допомагають уникнути плутанини, у випадку, коли особи мають однакові імена. Наприклад: *Peter – Pete; William – Bill, Will; Anne – Annie, Nancy; Elizabeth – Betty, Liz; Louise – Lou; Big Jim, Chubby, Dusty, Monster, Shadow* etc.

Із появою Інтернету відкрився другий, віртуальний всесвіт, в якому кожна людина може стати тим, ким їй заманеться. Сьогодні ми спілкуємось один з одним в електронній мережі Інтернету, пишемо листи на e-mail, розміщуємо свої анкети на різних сайтах. Важливою рисою спілкування в реальному часі є те, що більшою мірою воно здійснюється під різного роду ніконімами і заочно. Про учасника діалогу часто нічого не відомо, крім його стилю спілкування. Псевдонім може стати відображенням нашого минулого, теперішнього або майбутнього. На його вибір можуть вплинути наші негативні настанови, і тоді ми вибираємо ім'я, яке компенсує нашу невдоволеність собою. Наприклад, дівчина, яку батько називав «*ледачі кісточки*» або «*діряві пальчики*» може обрати собі псевдонім «*Пані Досконалість*». Можливо, псевдонім висловлює наші мрії та прагнення, і тоді ми обираємо ім'я, яке дозволяє сховатися від реальності, відчутти себе у віртуальному всесвіті іншою людиною. Часто ніконімами стають дорогі нашому серцю імена- прізвиська, якими нас називали у дитинстві, називали і називають наші кохані – це як острівець тепла у великому як реальному, так і віртуальному всесвіті.

Нерідко образ, який створюється партнерами по спілкуванню поглинає особу користувача, починає впливати на неї. Користувачі мережі можуть не знати, хто такий *John Smith*, але можуть знати, хто такий «*Bonus*». При цьому, говорячи про те, що ніконім поглинає особу людини, ми повинні розуміти, що мова йде, перш за все, про емоційний ефект. Обраний ніконім примушує прийняти на себе деякі додаткові зобов'язання (тобто людина із ніконімом «*Smile*» навряд чи буде агресивною, проте від «*sir Harry Potter*» слід чекати якоїсь таємності, містики. Вибір

ніконіму зазвичай не є випадковим. Він відображає внутрішній психологічний настрій користувача, його уявлення про світ і про себе, яке відображене в короткій формулі. Гучні, незвичайні титули, якими нагороджують себе деякі з них, є скоріше претензією на самовираження, спробою досягнути певного рівня домагань, який можливо не є доступним користувачу Інтернету у повсякденному житті. Таким чином, обраний ніконім є своєрідною ширмою, яка ховає за собою реальну людину [1, 258-263].

Отже, псевдоніми є окремим видом антропонімів, які займають проміжне місце між ядерними та периферійними найменуваннями людей у англійській антропосистемі, оскільки мають спільні ознаки як з особовими іменами й прізвищами, так і з прізвиськами й вигаданими назвами. Комунікативна орієнтація на широкий загальний зближує їх із прізвищами та особовими іменами, вторинність позначення та експресивність уподібнюють їх із прізвиськами, авторська номінація та умовний характер денотації – з літературними антропонімами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Школьнікова О. Назви осіб в світі електронного спілкування/ О. Школьнікова, І.А. Шумських, Л.М. Митрофаненко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. – №34. – С. 258-263.
2. Official Oxford English Dictionary (OED2)/ editors John Simpson & Edmund Weiner. New York.: Oxford University Press, 1989. – 220000 p. - 17648714.
3. Dictionary of Pseudonyms : 13,000 assumed names and their origins / Adrian Room. - Jefferson, New Carolina, and London, 1998. – 530 p. – ISBN 978-0-7864-4373-4.